

Styrende dokument	Prosess: HMS	Retningslinje
Utarbeidet av: sitaa/inssso		Utgave: 1
Sist endret: 20.06.2018	Prosesseier: Tone Celius	ePhorte saksnr: 16/80509

Retningslinje for gjennomføring av helsekontroller i Mattilsynet

Formål

Arbeidsmiljøloven stiller krav til at arbeidstakernes helse blir ivaretatt på alle plan i virksomheten. Arbeidsgiver skal ha løpende kontroll med deres helse når det kan være fare for utvikling av helseskader på sikt.

Virkeområde

Retningslinjen gjelder for arbeidstakere, som gjennom arbeidsmiljølovgivningen skal gjennomføre eller tilbys helsekontroller. Hvilke grupper dette konkret gjelder fremkommer i punktet nedenfor «Gjennomføring».

Ansvar

Leder har ansvar for:

- Å holde oversikt over hvilke arbeidstakere som til enhver tid skal gjennomføre eller tilbys helsekontroller på grunn av arbeidets art.
- Å melde fra til HR-rådgiver (evt. regionens kontaktperson for BHT-avtale) om antallet som skal følges opp med helsekontroller kommende år, slik at dette kommer med på regionens aktivitetsplan for BHT.
- Å følge opp forhold som krever oppfølging i henhold til oppsummeringsrapport fra BHT etter gjennomførte helsekontroller. Leder må kommunisere til alle arbeidstakere som har vært til helsekontroll, at de må melde fra om helseskader eller forhold som kan påvirke deres helse negativt. (Oppsummeringsrapporten fra BHT inneholder ikke personopplysninger). Påse at forholdet blir registrert i forbedringsportal (anonymisert) og evt. «Melding om yrkesskade» blir sendt NAV og Statens Pensjonskasse (SPK) i samarbeid med arbeidstaker. Kopi av meldingen arkiveres i personalmappen til vedkommende.
- Å sende e-post til: HMS-team@mattilsynet.no over medarbeidere som blir eksponert for biologiske faktorer og farlige kjemikalier i Mattilsynet, ettersom disse skal registreres i eget lovpålagt register. E-posten må inneholde:
 - Fullt navn på medarbeideren
 - Kostnadssted
 - Om vedkommende blir eksponert for biologiske faktorer eller farlige kjemikalier
 - Hvilke(n) type(r) arbeidsoppgaver som medfører eksponeringen
 - Varighet for eksponeringen

Arbeidstaker har ansvar for å:

- Gjennomføre helsekontroll når dette er påkrevd i henhold til denne retningslinjen/gjennom lov og forskrift.
- Melde fra til leder om det er forhold som ble avdekket gjennom helsekontrollen, som må rapporteres videre i forbedringsportalen, til NAV og SPK. Arbeidstaker har plikt til å si ifra til sin leder om forhold som kan påvirke deres helse negativt i arbeidet eller helseskader, slik at arbeidsgiver kan iverksette forebyggende tiltak.
- Registrere forholdet i forbedringsportalen (anonymisert) og fylle ut «Melding om yrkesskade» til NAV og SPK i samarbeid med leder.
- Gi samtykke til BHT om at de kan informere leder om helseskade. Alternativt må arbeidstaker selv informere sin leder.

Bedriftshelsetjenesten har ansvar for å:

- Utføre egnede helsekontroller i tråd med Mattilsynets retningslinje for gjennomføring av helsekontroller.
- Vurdere om mulig sammenheng mellom helseskade og yrkesrelasjon og om videre utredning kreves.
- Informere leder og arbeidstaker om farlige forhold fra helseundersøkelsen og hvilke tiltak som anbefales i etterkant av undersøkelsen.
- Etterspørre samtykke fra arbeidstaker for å melde videre til arbeidsgiver om helseskade, dersom arbeidstakeren ikke vil gjøre det selv.
- Bistå i å identifisere hvilke grupper arbeidstakere som kan bli eksponert for forhold nevnt under punktet «Gjennomføring» hvis ønskelig fra arbeidsgiver.

Gjennomføring

Helsekontroller skal gjennomføres ved tiltredelse (senest innen 6 måneder) og deretter hvert 3. år. I noen tilfeller vil det være aktuelt med hyppigere kontroll, dersom konklusjonen fra helsekontrollen tilsier at det er nødvendig.

Bedriftshelsetjenesten gjennomfører egnet helseundersøkelse. Innholdet i undersøkelsen vil variere utfra eksponeringsforholdene den enkelte arbeidstaker er utsatt for.

Hvilke grupper som skal gjennomføre helsekontroll er:

Planter og dyrking	Henvisning til forskrift
Arbeidstakere som minimum 1-2 ganger ukentlig jobber med kontroll av import- og eksportsendinger, og som blir eksponert for biologiske faktorer gjennom innånding av luft hvor sprøytemidler har vært i bruk.	Forskrift om utførelse av arbeid, § 6-11
Arbeidstakere som minimum 1-2 ganger ukentlig jobber med kontroll av import- og eksportsendinger, og som blir eksponert for farlige kjemikalier (sprøytemidler) gjennom kontakt med sprøytete planter og plantemateriale samt kontakt med sprøytete planter under utbrudd av planteskadegjørere.	Forskrift om utførelse av arbeid, § 3-20
Arbeidstakere som minimum 1-2 ganger ukentlig jobber med åpning og prøveuttak av gassende containere med grensekontrollpliktige varer/produkter fra 3. land, og som blir eksponert for biologiske faktorer kontakt med mycotoksiner fra frukt, tørket frukt, nøtter, korn, fôr o.l.	Forskrift om utførelse av arbeid, § 6-11

Arbeidstakere som minimum 1-2 ganger ukentlig jobber med åpning og prøveuttak av gassende containere med grensekontrollpliktige varer/produkter fra 3. land, og som blir eksponert for farlige kjemikalier gjennom innånding av luft fra containere.	Forskrift om utførelse av arbeid, § 3-20
--	--

Dyr og dyrehold	Henvisning til forskrift
Arbeidstakere som minimum hver 14. dag jobber med produksjonsdyr, og som blir eksponert for støv/damp av biologiske faktorer under tilsyn i fjøs.	Forskrift om utførelse av arbeid, § 6-11
Arbeidstakere som gjennom jobb kan bli utsatt for smitte av biologiske faktorer ved fugleinfluensautbrudd	Forskrift om utførelse av arbeid, § 6-11
Arbeidstakere som ukentlig jobber med offentlig kontroll knyttet til slakting av dyr, og som blir eksponert for støy fra maskiner og arbeidsverktøy <i>over</i> 80 db eller 130 db (peak).	Forskrift om utførelse av arbeid, 14-11

Fisk og akvakultur	Henvisning til forskrift
Arbeidstakere som minimum månedlig jobber med prøveuttak, og blir eksponert for farlige kjemikalier gjennom innånding av, og kontakt med, formalin. Aktuelle arbeidsoppgaver er uttak av vevsprøver fra fisk og ved skjellprøver.	Forskrift om utførelse av arbeid, § 3-20
Arbeidstakere som ukentlig fører tilsyn med slakting av fisk og som blir utsatt for støy fra maskiner og arbeidsverktøy mens slakting pågår <i>over</i> 80 db eller 130 db (peak).	Forskrift om utførelse av arbeid, 14-11

Hvilke grupper arbeidstakere som skal tilbys helsekontroller er:

Dyr og dyrehold	Henvisning til forskrift
Arbeidstakere som ukentlig jobber med offentlig kontroll knyttet til slakting av dyr, og som blir eksponert for støy fra maskiner og arbeidsverktøy <i>under</i> 80 db eller 130 db (peak).	Forskrift om utførelse av arbeid, 14-11
Arbeidstakere som ukentlig jobber med offentlig kontroll knyttet til slakting av dyr, og som blir utsatt for tungt/ensformig arbeid gjennom bruk av kniv i repetitivt arbeid.	Som følge av bestemmelsen om risikovurdering i forskrift om utførelse av arbeid, § 23-1
Arbeidstakere som ukentlig jobber med kjøttkontroll av felt vilt og som blir utsatt for manuelt tungt og ensformig arbeid gjennom prøvetaking på slakt av vilt.	Som følge av bestemmelsen om risikovurdering i forskrift om utførelse av arbeid, § 23-1

Fisk og akvakultur	Henvisning til forskrift
Arbeidstakere som ukentlig fører tilsyn med slakting av fisk og som blir utsatt for støy fra maskiner og arbeidsverktøy mens slakting pågår <i>under</i> 80 db eller 130 db (peak).	Forskrift om utførelse av arbeid, 14-11

Arbeidstakere som ukentlig blir utsatt for manuelt og tung ensformig arbeid gjennom prøvetaking på slakt av fisk.	Som følge av bestemmelsen om risikovurdering i forskrift om utførelse av arbeid, § 23-1
---	---

Andre	Henvisning til forskrift	Type kontroll
Arbeidstakere som arbeider ved dataskjerm *	Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning, § 14-4	Synsundersøkelse hos optiker Arbeidsplassvurdering (ergonomi)
Arbeidstakere som har manuelt tungt og/eller ensformig gjentakelsesarbeid * (Dvs. primært de som jobber med smilefjesordningen og sitter på kontor)	Som følge av bestemmelsen om risikovurdering i forskrift om utførelse av arbeid, § 23-1	Arbeidsplassvurdering (ergonomi)

* For disse arbeidstakerne gjennomføres kontroll ved behov.

Andre grupper kan komme i tillegg, dersom det på bakgrunn av risikovurderinger konkluderes med dette. Tabellen oppdateres ved behov.

For medarbeidere som kan bli utsatt for smitte gjennom sitt arbeid er det utarbeidet egen retningslinje for vaksinasjon. Se kvalitetssystemet for nærmere informasjon om hvilke grupper medarbeidere dette gjelder.

Registrering

Arbeidsgiver skal ha et register over arbeidstakere som blir eksponert for farlige kjemikalier og biologiske faktorer. Hvilke arbeidstakere som skal være registrert i et slikt register fremkommer i tabellene under punktet «Gjennomføring».

Arbeidstakerne som er oppført i registeret skal ha tilgang til opplysninger som angår egen person. Opplysninger av ikke personlig art, slik som ulykker, lekkasjer o.l., skal gjøres kjent for arbeidstakerne. Dette for å iverksette forebyggende tiltak som hindrer gjentakelse.

Seksjon HR, organisasjon og kompetanse v/HMS-teamet administrerer dette registeret. Arbeidstaker kan henvende seg til HMS-teamet for å få tilgang til opplysningene som gjelder egen person.

Referanser

1. Arbeidsmiljøloven § 3-1 (2 g)
2. Forskrift om utførelse av arbeid, §§ 3-20, 6-11, 14-11, 14-12 og 23-1, kapittel 31
3. Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning, §§ 14-1, 14-4
4. Vurdering om behov for helseundersøkelser gjort av bedriftshelsetjeneste basert på risikovurdering av 2010
5. Risikovurdering i 2013 over ansatte som har arbeidsoppgaver knyttet til tilsyn innen plantehelse
6. Risikovurdering av alle arbeidsområder under hvert tilsynsområde 2017
7. Retningslinje for vaksinerings av medarbeidere i Mattilsynet

Endringer

Utgave	Godkjent	Godkjent av	Utarbeidet av	Endring
01	22.05.2018	Tocel	sitaa	1. utgave av dokumentet godkjent.
				<Viktigste endringer i forhold til forrige utgave samt begrunnelse>